

جمهوری اسلامی
افغانستان
وزارت صحت عامه

د افغانستان اسلامی جمهوریت
د عامی روغتیا وزارت

ریاست عمومی پالیسی و پلان

گزارش دستاوردها و فعالیت های
وزارت صحت عامه

اسد ۱۳۹۸

افغانستان کشور است که بیشتر از سه دهه درگیر جنگ ها و نا امنی های داخلی بود و این درگیری ها اثرات ناگواری را بالای شیرازه بی نظام و خدمات عامه بجا گذاشت. وزارت صحت عامه یکی این ادارات حکومتی بود که بیشترین صدمه را متحمل شد. اداره سیستم صحت برهم ریخت، افراد شایسته وظایف خویش را ترک و به بیرون از کشور رفتند و مراکز صحتی تخریب و بسته گردید. بناء این حوادث نا گوار باعث شد تا دسترسی به عرضه خدمات صحتی محدود گردد، عدالت در عرضه خدمات صحتی لطمه ببیند، سطح استفاده از عرضه خدمات صحتی کاهش یابد و تعداد مراکز صحتی به شهر ها محدود شود. در سال ۲۰۰۲ تنها بیشتر از سه صد مرکز صحتی در تمام کشور موجود بود، که بصورت غیر معیاری بوسیله موسسات غیر حکومتی مدیریت می گردید. هر موسسه به اساس برنامه های خویش عرضه خدمات می نمود و نظارت و حسابداری وجود نداشت. تنها ۹ درصد مردم افغانستان به عرضه خدمات صحتی اساسی دسترسی داشت و نود و یک درصد مردم افغانستان عمدتاً در روستا ها از دسترسی به خدمات صحتی اساسی محروم بود. پایین بودن سطح دسترسی به عرضه خدمات صحتی موجب شد تا افغانستان بدترین شاخص های صحتی را در سطح منطقه و جهان داشته باشد. میزان مرگ و میر مادران شانزده صد در هر صد هزار ولادت زنده، میزان مرگ و میر اطفال زیر سن پنج سال دو صد و پنجاه و پنج در هر هزار ولادت زنده و میزان مرگ و میر نوزادان یک صد و شصت و هفت در هر هزار ولادت زنده گزارش داده می شد. در بیشتر از یک و نیم دهه اخیر مساعی زیادی صورت گرفت تا وضعیت عرضه خدمات در کشور بالاخص در روستا ها بهبود یابد و تعریف بسته خدمات صحتی اساسی، بسته خدمات صحتی شفاخانه ی و قرار داد عرضه خدمات صحتی با موسسات غیر حکومتی در توسعه و کار آیی عرضه خدمات صحتی در افغانستان نقش اساسی داشت.

بعد از ایجاد حکومت وحدت ملی و انتخاب دوکتور فیروزالدین فیروز به حیث وزیر صحت عامه، این وزارت در قدم نخست بالای تامین عدالت در عرضه خدمات صحتی، مبارزه جدی با فساد اداری، تقویت مشارکت عامه و خصوصی، توسعه عرضه خدمات صحتی به روستا ها، ازدیاد مراکز صحتی در دهکده های کشور و بهبود کیفیت عرضه خدمات صحتی تمرکز کرد. این مامول با تدوین دوسند خیلی ها مهم پالیسی ملی صحت (۲۰۱۵-۲۰۲۰) و استراتژی ملی صحت (۲۰۱۶-۲۰۲۰) و تطبیق موثر بسته عرضه خدمات صحتی اساسی و بسته خدمات صحتی شفاخانه ها در افغانستان تحقق یافت. امروز اضافه تر از نود درصد مردم افغانستان در یک ساعت فاصله با مرکز صحتی قرار دارند، استفاده از عرضه خدمات صحتی تزیید یافته است، سطح دسترسی مردم به خدمات صحتی بالا رفته است و عدالت در عرضه خدمات صحتی تامین گردیده است. امروز افغانستان بیشتر از دو هزار و هفت صد مرکز صحتی دارد و هر روستا در افغانستان عرضه خدمات صحتی و قسمت اعظم این مراکز تعمیر معیاری دارند، که قابل یادداشت است.

بخش عمده ای دیگری که این وزارت در طی ۴ سال گذشته توجه جدی به آن مبذول داشت تربیه کدر های مسلکی زنانه بود، تا خلای کمبود کارمندان زنانه را در افغانستان مملو نماید. بدین منظور وزارت صحت عامه پروگرامهای تعلیمی را برای تربیه قابله ها و نرسهای زنانه دوام داد و این پروگرامها را در تمام کشور عملاً تقویت کرد. در سال ۲۰۰۲ افغانستان در حدود سه صد نفر قابله داشت و امروز مابیشتر از هفت هزار قابله داریم و بیشتر از هشتاد درصد مراکز صحتی افغانستان یک کارمند صحتی زنانه دارد، و ۵۱ فیصد خانم های حامله در دوران زایمان بوسیله ماهرین ولادی زنانه مساعدت می شوند، که در خور توجه است.

چون روستا ها و دهات افغانستان اکثراً فقیر نشین اند و قسمت اعظم نفوس این کشور روستایی اند، بناء تامین عرضه خدمات صحتی اساسی در روستا ها در صدر اولویت های کاری این وزارت قرار داشت تا خدمات اساسی صحتی را برای آنها فراهم نماید. خدمات اساسی صحتی هم اقتصادی و هم ارزان است، و هم مورد علاقه تمویل کننده های سکتور صحت قرار داشت. عرضه خدمات شفاخانه یی در اوایل اندکی از انظار بدور باقی ماند. ولی با روی کار آمدن حکومت وحدت ملی امروز بیشتر از نود درصد مردم در ولایات افغانستان به عرضه خدمات شفاخانه یی دست رسی کامل دارند. در چهار سال اخیر وزارت صحت عامه بصورت متداوم و مستمر بالای بهبود کیفیت عرضه خدمات در شفاخانه های مرکز و ولایات تمرکز داشت، که این مساعی دست آورد های قابل ملاحظه یی را در توسعه عرضه خدمات شفاخانه یی، تامین عدالت در عرضه خدمات صحتی شفاخانه یی، بهبود کیفیت عرضه خدمات شفاخانه یی و میزان استفاده از خدمات شفاخانه یی در مرکز و ولایات کشور داشت، که این دست آورد ها قابل دید است و این وزارت به ادامه مساعی خویش درین راستا متعهد است. ایجاد واحد مراقبت های صحتی در بیست شفاخانه، ایجاد دو مرکز تشخیص و تداوی امراض سرطانی، توسعه خدمات هیپودیاالز به ولایات، ایجاد خدمات صحتی تخصصی عقلی عصبی شفاخانه شیخ زابید و ده ها فعالیت قابل دید دیگر شاهد این مدعاست. بناء باوجود مشکلات و موانع اقتصادی، اجتماعی، جغرافیایی، امنیتی و تعلیمی در کشور، سکتور صحت افغانستان دست آورد های ملموس داشت، که می توان به آنها بالید و امروز کشور های شبیه افغانستان این تجارب را سرمشق کاری خویش قرار میدهند. بخصوص تجربه افغانستان در عرضه بسته خدمات صحتی اساسی و تربیه قابله های محل مثال هر بحث صحتی در دنیا ست و نباید از آنها چشم پوشی شود. وزارت صحت عامه طی سالهای گذشته توانسته است بودجه عادی و انکشافی خویش را با وجود چالش های متعدد در سیستم تدارکاتی به یک فیصدی بالا به

مصرف برساند و عرضه خدمات را در دورترین نقاط کشور یقینی سازد، که این امر میزان کار آیی بهتر را بنمایش می گذارد.

جدول زیر بودجه و مصارف وزارت صحت عامه طی سالهای گذشته را نشان میدهد.
بودجه به میلیون دالر

شماره	سال مالی	بودجه جدید منظور شده	بودجه انتقالی از سال قبلی	مجموعه بودجه	فیصدی مصارف
۱	۱۳۹۳	۲۱۲,۱۶۸	۷۱,۱۵۳	۲۸۳,۳۲۱	۵۷,۵٪
۲	۱۳۹۴	۱۷۳,۵۷۲	۱۰۹,۰۴۵	۲۸۲,۶۱۶	۶۹,۵٪
۳	۱۳۹۵	۱۷۶,۹۸۴	۷۸,۷۱۲	۲۵۵,۶۹۶	۷۲,۷٪
۴	۱۳۹۶	۱۸۲,۴۹۷	۶۶,۵۱۳	۲۴۹,۹۱۰	۸۷٪
۵	۱۳۹۷	۲۶۸,۵۲۲	۰	۲۶۸,۵۲۲	۹۳,۴٪
۶	۱۳۹۸	۱۷۳,۰۳۶	۰	۱۷۳,۰۳۶	الی اخیر ۵۸٪ برج سرطان

ماموریت وزارت صحت عامه

ماموریت وزارت صحت عامه دولت جمهوری اسلامی افغانستان وقایه بیماری و دستیابی به کاهش قابل ملاحظه در میزان مرگ و میر در مطابقت با اهداف ملی و اهداف انکشاف پایدار و نیز کاهش فقر ناشی از مصارف مصیبت بار صحت میباشد. همچنان رسیدگی به حقوق شهروندان از طریق افزایش دسترسی و استفاده از خدمات صحتی و تغذی باکیفیت، متوازن و در توان مالی همه جوامع بخصوص مادران و اطفال در مناطق روستایی، و نیز از طریق تغییر نگرش و عملکرد، ارتقای روش زندگی صحتمند و تطبیق موثر سایر برنامه های صحتی میباشد. این همه در هماهنگی و همکاری با شرکای کاری در چارچوب رهبری قوی، اراده سیاسی و تعهد پایدار، حکومتداری خوب و مدیریت مؤثر و متمرکز در راستای تلاش وزارت جهت مبدل شدن به یک "نهاد برتر و عالی" تحقق می پذیرد.

دیدگاه وزارت صحت:

همه باشندگان کشور به صحتمندی بالقوه رسیده و در تأمین صلح، ثبات و انکشاف متداوم افغانستان سهم بارزی ایفا مینمایند.

اهداف استراتژیک وزارت صحت عامه:

- ۱- **حکومتداری:** حسابدهی، پاسخگوی، قابلیت، شفافیت، مبارزه با فساد، قوانین و مقررات، عدالت و حقوق بشر، و مؤثریت کمک ها
- ۲- **انکشاف نهادی:** رهبری و مدیریت سکتور صحت، جلوگیری و رفع آزار و اذیت، تقویت سیستم ها، تمویل مالی صحت و بالا بردن سطح عواید، هماهنگی، پلانگذاری صحت، استندرد ها، سکتور خصوصی و مشارکت عامه و خصوصی، سطوح ولایتی و تمرکز زدایی
- ۳- **صحت عامه:** ارتقای صحت، صحت و توانمندسازی جامعه، حفاظت صحت، طب وقایوی، جنسیت و خشونت بر اساس جنسیت، صحت باروری، مادران، نوزادان، کودکان و نوجوانان، امراض ساری، امراض غیر ساری، تغذیه، معیوبیت و توانبخشی فیزیکی، حوادث و جروحات، کاهش تقاضاً به مواد مخدر، صحت روانی، صحت محیطی، و آمادگی برای مقابله با حالات اضطراری و مدیریت بحران
- ۴- **خدمات صحتی:** کیفیت و دسترسی به خدمات صحتی و مراقبت های کلینیکی، مجموعه خدمات صحتی اساسی (BPHS) و خدمات اساسی شفاخانه بی (EPHS)، شفاخانه های ثالثی، فارمسی ها، طب عدلی و تجهیزات صحتی.
- ۵- **منابع بشری صحت:** پلانگذاری، تولید، جذب، انکشاف، مدیریت و تمویل منابع بشری صحت

دست آورد های عمده :

دست آورد های عمده وزارت صحت عامه به اساس ۵ ساحه عمده در مطابقت به استراتیژی ملی صحت تقسیم گردیده اند که ذیلا خلاصه گردیده اند.

1- رهبری و حکومت داری:

یکی از عناصر بسیار مهم رشد و بازسازی سیستم صحت، همانا تقویت پروسه های رهبری، مبارزه موثر علیه فساد اداری، مدیریت و حکومتداری در همه سطوح میباشد زیرا رهبری الهام دهنده، مدیریت سالم و حکومتداری شفاف زیربنای اساسی برای کسب اطمینان از عرضه خدمات باکیفیت برای بهبود وضعیت صحت مردم در همه سطوح میشود. وزارت صحت عامه معتقد است که بلاک ساختاری رهبری و حکومتداری در کاربرد مؤثر و ثمربخش منابع محدود، برای عرضه خدمات باکیفیت بسیار مهم است. در جریان بازسازی سیستم صحت، رهبری و وزارت صحت عامه تلاش نمود، تا روش های مدیریت، رهبری و حکومتداری کارمندان صحت را برای تنظیم تسهیلات صحت و تیم های شان بهبود بخشد و دست آورد های عمده این بخش قرار ذیل اند:

- انکشاف پالیسی ملی صحت (۲۰۱۵-۲۰۲۰) و استراتیژی ملی صحت (۲۰۱۶-۲۰۲۰)، پالیسی ملی تمویل صحت، استراتیژی تولید منابع مالی، استراتیژی صحت و حقوق بشر، استراتیژی تامین ارتباطات برای پاندمی ها، استراتیژی منابع بشری برای صحت (HRH)، استراتیژی عرضه خدمات مبتنی بر جامعه برای معنادین مواد نشه آور، استراتیژی ملی صحت روانی، استراتیژی صحت طفل مادر، نوزاد و نوجوانان، استراتیژی جنس و حقوق بشر، استراتیژی ملی نظارت و ارزیابی (۱۳۹۳-۱۳۹۷)، استراتیژی ملی ارتقای صحت، استراتیژی ملی ارتقای ظرفیت، استراتیژی ملی روابط عامه و انکشاف استراتیژی مبارزه با فساد اداری در سکتور صحت استراتیژی افهام و تفهیم، انکشاف پالیسی تضاد منافع در سکتور صحت، انکشاف پالیسی ملی برای سکتور صحت خصوصی (۲۰۰۹ الی ۲۰۱۴) و ترتیب نمودن پلان استراتیژیک جهت تطبیق این پالیسی، انکشاف پلان استراتیژیک ۵ ساله برای واحد قایوی کاهش تقاضای مواد مخدر و انکشاف پلان استراتیژیک ۵ ساله (۱۳۹۸-۱۴۰۲) برای امریت انکشاف پروتوکول ها و رهنمود ها
- ایجاد مکانیزم بررسی شکایات در سکتور صحت، انکشاف طرح آزمایشی بیمه صحت، انکشاف طرح شفاخانه فوق تخصصی، انکشاف طرح ازدیاد بستر شفاخانه ها، انکشاف طرح تصدی سازی شفاخانه ها، انکشاف طرح بیمه صحت مامورین در داخل و خارج کشور و انکشاف پروپوزل شش پروژه جهت جلب کمک کشور عربستان سعودی، انکشاف مقرر و وظایف وزارت صحت عامه
- تدوین استراتیژی مبارزه با فساد اداری برای سکتور صحت و معرفی آن برای ۱۸۱ تن مسوولین صحتی مرکز و ولایات از طریق توپیر ورکشاپ ها.
- بازنگری استراتیژی ایجاد عواید سکتور صحت و شامل نمودن تکس بالای نوشابه های گاز دار و شیرین.
- تصویب قانون کنترل تنباکو و دخانیات و وضع مالیه بالای مشتقات تنباکو، قانون تاسیس شورای نرسهاوقبله های افغانستان توسط مقام عالی ریاست جمهوری اسلامی افغانستان
- مرور، تجدید نظر و تصحیح نمودن قانون غذا با همکاری وزارت محترم عدلیه
- تعدیل ماده دوم قانون صحت عامه در قبال طی مراحل مقرر جمع آوری عواید ونحوه مصرف آن توسط شفاخانه ها.
- تصویب مقرر اخذ فیس
- تدوین استاندارد ملی برای آبهای آشامیدنی در سطح کشور
- تدوین طرز العمل تفویض سند تخصص برای دوکتورانیکه بیشتر از ۱۰ سال در شفاخانه ها عملاً کار کرده اند طرح و تدوین گردیده است
- تقویه و گسترش فعالیت های مرکز رسیده گی به شکایات در وزارت صحت عامه و آموزش یک نفر فوکل پاینت رسیده گی به شکایات صحتی در سطح ۳۴ ریاست صحت عامه ولایات کشور و ۲۲ شفاخانه ملی
- ایجاد بورد مردمی شفاخانه Hospital Community Board در شفاخانه های تخصصی و ثالثی
- معرفی ۱۸۴ دوسیه متهمین به اداره لوی سارنوالی
- ایجاد شورای طبی، نهایی سازی قانون شورای طبی و آغاز پروسه استخدام پرسونل مورد ضرورت
- تهیه تفاهمنامه ایجاد شفاخانه نوزادان، ولادی چشم و گوش گلو بنیاد بیات، تفاهمنامه برنامه ملی کنترل سرطان و شفاخانه شوکت خانم کشور پاکستان و تفاهمنامه ایجاد مرکز تدای جراحی صدری و قلبی اطفال در شفاخانه صحت طفل اندراگاندی به کمک ایتالین کوپریشن
- راه اندازی میز گرد در مورد دریافت گزینه های مالی برای تطبیق اهداف انکشاف پایدار به همکاری UNDP

2- انکشاف نهادی:

این ساحه شامل رهبری و مدیریت سکتور صحت، جلوگیری و رفع آزار و اذیت، تقویت سیستم ها، تمویل مالی صحت و بالا بردن سطح عواید، هماهنگی، پلانگذاری صحت، استاندارد ها، سکتور خصوصی و مشارکت عامه و خصوصی، سطوح ولایتی و تمرکز زدایی میباشد. دست آورد های عمده این بخش قرار ذیل اند:

- تهیه طرح پروژه های مشارکتی صحت (دو پروژه شفاخانه‌یی جمهوری و علی جناح) و منظوری آن توسط شورای عالی اقتصادی افغانستان
- تهیه طرح مشارکت عامه- خصوصی کوچک و منظوری دو پروژه کوچک مشارکت عامه و خصوصی در بخش خدمات تشخیصی (تصویربرداری) برای شفاخانه های وزیر محمد اکبرخان و شیخ زاید توسط شورای عالی اقتصادی افغانستان.
- امضاء تفاهم نامه به منظور ایجاد و اعمار شفاخانه تروما در ولایت کندز با موسسه طبیبان بدون سرحد
- امضاء تفاهم نامه به منظور ایجاد یک مرکز همه جانبه تشخیص، تداوی و تحقیق بیماری های سرطانی در شفاخانه جمهوری به کمک نهاد امریکایی گلوبل مدیکل پارتنر به هزینه ۲۵ میلیون دالر امریکایی
- امضاء تفاهم نامه به منظور تطبیق پروژه طبابت از راه دور با اداره تنظیم خدمات مخابراتی در سه شفاخانه ملی به ارزش سه میلیون دالر امریکایی
- امضای تفاهم نامه باامارات متحده عربی بخاطر ایجاد شفاخانه های تخصصی وزیر اکبر خان، شیخ زاید و فعال نمودن شرکت تورییدی هوخست.
- تهیه طرح از دید معاشات کارمندان صحتی و طرح تفویض صلاحیت مالی و تدارکاتی به شفاخانه ها
- امضاء تفاهم نامه به منظور پایه گذاری انستیتوت علوم صحتی حوزه وی ولایت پکتیا به هزینه یک میلیون و چهارصد هزار دالر امریکایی
- امضاء تفاهم‌نامه‌های ایجاد ۲۳ مرکز صحتی فرعی در ولایت قندهار و ۳۰ مرکز صحتی فرعی در ولایت هلمند با مؤسسات تطبیق کننده خدمات صحتی
- امضاء قرار داد ۹ پروژه اعمار مراکز صحتی به هزینه مجموعی ۲۱۸ میلیون افغانی
- طی مراحل پروسه امضاء تفاهم‌نامه با بانک انکشاف اسلامی کشور دوست عربستان سعودی به منظور ایجاد و اعمار یک باب شفاخانه تخصصی امراض قلبی، ۴ مرکز صحتی جامع و ارتقاء ظرفیت به ارزش ۳۵ میلیون دالر امریکایی
- تهیه گزارش قیمت گذاری استراتژی ملی صحت و دریافت خلا های مالی نهایی گردید
- طرح و انکشاف استراتژی مشارکت عامه و خصوصی
- ساده سازی پروسه جواز دهی جهت ایجاد سهولت، شفافیت و حسابدهی درپروسه صدور جواز فعالیت سکتور صحتی خصوصی از طریق ایجاد روزنه واحد (One Stop-Shop)
- تدویر مطالعه اقتصادی بیمه صحتی در افغانستان و نهایی سازی پلان دادخواهی ایجاد عواید سکتور صحت
- تهیه سه پروتوکول تحقیقی درمورد دانش، نگرش و عملکرد خانم ها در مورد سرطان ثدییه، شیوع امراض انتانی حاد طرق تنفسی در بین اطفال تحت پنج سال و میزان رضایت کارمندان صحتی و جستجوی راه های تشویق و ترغیب کارمندان سکتور صحت در شفاخانه های شهر کابل.
- راه اندازی سروی کیفی در مورد امراض غیر ساری و تهیه راپور سروی کیفی فوق، توحید آن با یافته های کشور های بنگلادیش، ویتنام، نیپال، پاکستان و تونس و فرستادن مقاله سروی کیفی فوق غرض نشر در یکی از ژورنال های معتبر بین المللی.

3- عرضه خدمات صحتی:

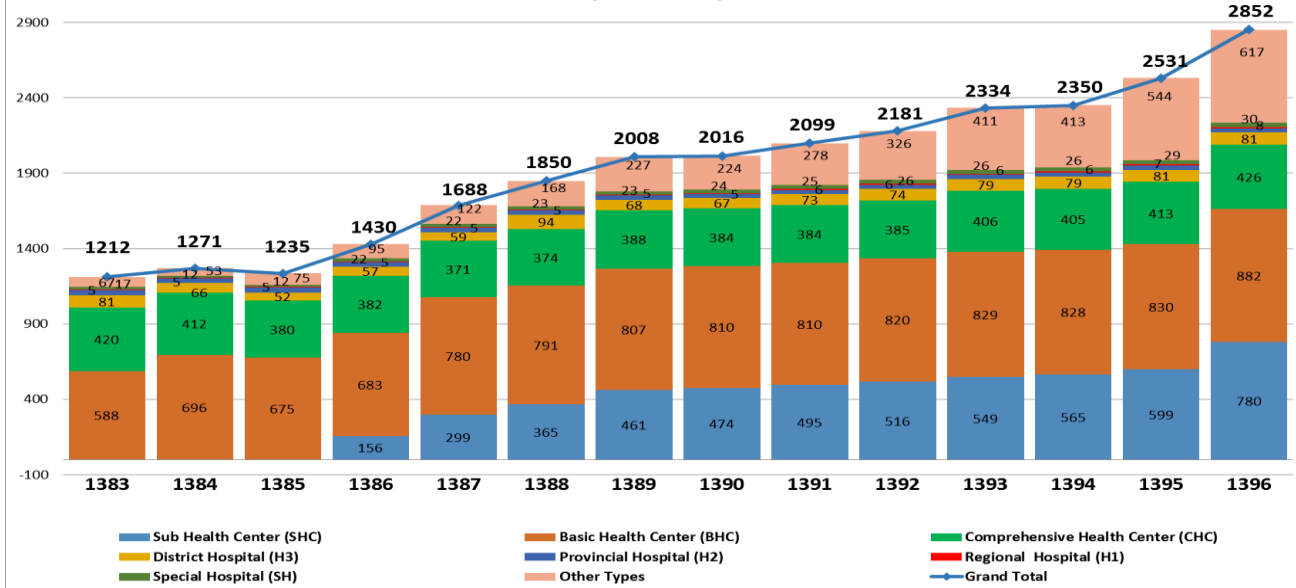
این بخش شامل کیفیت و دسترسی به خدمات صحتی و مراقبت های کلینیکی، مجموعه خدمات صحتی اساسی و خدمات اساسی شفاخانه یی، شفاخانه های ثالثی، فارمی ها، طب عدلی و تجهیزات صحتی میباشد دست آورد های عمده این بخش قرار ذیل اند:

- کاهش چشم گیر در مرگ و میر مادران از ۱۶۰۰ واقعه در سال ۱۳۹۰ به ۶۶۱ واقعه در سال ۱۳۹۶
- کاهش چشم گیر در مرگ و میر اطفال زیر 5 سال از ۹۷ واقعه در سال ۱۳۹۰ به ۵۵ واقعه در سال ۱۳۹۶
- افزایش دسترسی و استفاده از عرضه خدمات صحتی باروری، مادران، نوزادان، اطفال و نوجوانان
- کاهش واقعات امراض ساری و غیر ساری و کاهش قابل ملاحظه معیوبیت های قابل وقایه از باعث حادثات ترافیکی، ماین ها، جراحات خانگی و شغلی
- عرضه خدمات برای معیوبین افزایش یافته و بطور بهتر آن در سطح کشور تطبیق میگردد.
- جهت تطبیق موثر عرضه خدمات صحتی اولیه و ثانوی، بسته مدغم شده عرضه خدمات صحتی اساسی و شفاخانه یی (IPEHS) انکشاف داده شده است و داد خواهی برای تطبیق آن ادامه دارد.
- تطبیق برنامه تقویت سیستم برای فعالیت های صحتی در دوره انتقال (پروژه صحتمندی) به منظور عرضه خدمات صحتی در ۳۱ ولایت کشور
- بهره برداری یک باب مرکز صحتی در ولسوالی جاغوری ولایت غزنی، بخش های داخله اعصاب و واحد مراقبت جدی شفاخانه شیخ زاهد به ظرفیت ۵۰ بستر، شفاخانه صحت طفل و مادر ولسوالی غنی خیل ولایت ننگرهار و شفاخانه تداوی معتادین موادمخدر اطفال و خانم ها و کلینیک صحتی دره شادیان در ولایت بلخ و به بهره برداری سپردن نختسین مرکز ۵۰ بستر تخصصی جراحی سوختگی در کابل

- تدوین چهار چوب بهبود کیفیت عرضه خدمات ثانوی و ثالثی در شفاخانه های ملی
- احداث سه پایه واکینگ کولدروم در میدان هوایی بین المللی کابل جهت فراهم نمودن خدمات واکسیناسیون.
- فعال سازی لابراتوار هستوپتالوژی طب عدلی در کابل جهت عرضه خدمات موثر و با کیفیت طب عدلی.
- عرضه خدمات اعضاء مصنوعی، عرضه خدمات قالب های کمکی اورتوپیدی و عرضه خدمات فزیوتراپی به افراد دارای معلولیت فیزیکی
- عرضه خدمات تداوی امراض چشم در ولایات کنر،خوست، زابل، لغمان، لوگر، پکتیا، غزنی، کابل، کاپیساو سمنگان، بامیان، دایکندی، جوزجان و بغلان
- طرح زنجیره یی دوا خانه ها جهت بهبود نظارت و کیفیت دوا و محصولات طبی در کشور
- امضای تفاهم نامه های همکاری جهت بهبود کیفیت دوا و محصولات طبی با کشورهای ایران و هندوستان
- تهیه و تدارک وسایل تکنالوجی معلوماتی مورد نیاز بخش های عاجل و واحد مراقبت های جدی 5 شفاخانه مرکز و حوزوی و دفتر مرکزی
- به تعداد ۲۱۲۳۵ مجروح و مریض کمک های اولیه طبی برای شان انجام داده شده و به مراکز صحتی انتقال داده شده است
- ایجاد سیستم راپور دهی معلومات مورد نیاز از بخش های مختلف سکتور صحتی خصوصی به وزارت صحت عامه
- ایجاد سیستم Data warehouse یا مخزن معلومات صحتی در وزارت صحت عامه
- بازنگاری و تجدید سیستم معلوماتی توپرکلوز، سیستم معلوماتی تدارکاتی، سیستم معلوماتی جدید برای دیپارتمنت معلولیت و باز توانایی، سیستم معلوماتی جدید برای پروگرام ملی کنترول HIV/AIDS و سیستم معلوماتی جدید برای دیپارتمنت ملاریا
- انکشاف سیستم مدیکل ریکارد با استفاده از ماستر اندکس الکترونیکی مریضان در شفاخانه های مرکز و ولایات ننگرهار، هرات، ملالی، استقلال، رابعه بلخی، ۱۰۲ بستر خیرخانه، صحت طفل و شفاخانه ولایتی پروان
- کشف و بررسی تمام اوتبریک ها و تهیه اقدامات اولیه جوابگویی
- تاسیس نزدیک به ۴۰۰ گروپ کاری صحتی خانواده و تاسیس نزدیک به ۴۰۰ پوسته صحتی در سطح ولایات جهت عرضه خدمات صحتی اولیه به نیازمندان
- توسعه مراکز تشخیصیه و تداوی توپرکلوز از ۱۰ مرکز به ۱۱۹۳ مرکز صحتی
- اعمار، بازسازی و به بهره برداری سپردن بیشتر از ۶۵ باب مراکز صحتی اساسی، اعمار بیشتر از ۳۰ باب مراکز صحتی جامع، اعمار ۸ باب شفاخانه ولسوالی، اعمار ۴ باب شفاخانه ولایتی، ۲ شفاخانه حوزوی ۲ باب شفاخانه ملی و به تعداد ۴۰ باب تاسیسات صحتی مختلف
- اعمار شفاخانه امراض ساری افغان- جاپان در ساحه دارالامان در شهر کابل، اعمار شفاخانه ۵۰ بستر در ولایت ارزگان، اعمار شفاخانه ولایتی فراه، اعمار تعمیر شفاخانه ۵۰ بستر شولگره ولایت بلخ، اعمار شفاخانه پنجاه بستر زرمات ولایت پکتیا، اعمار کلینیک اوملی در ولسوالی حضرت سلطان ولایت سمنگان، اعمار شفاخانه ۳۰ بستر در ولایت میدان وردگ، اعمار شفاخانه ۷۵ بستر نسایی و ولادی ولایت بدخشان، اعمار و به بهره برداری سپردن شفاخانه ۱۰۰ بستر ولایت لوگر و اعمار و به بهره برداری سپردن شفاخانه ۳۵۰ بستر حوزوی ولایت قندهار
- تاسیس بیشتر از ۱۵ هزار شورای های صحتی زنانه و مردانه در سطح مراکز صحتی و پوسته های صحتی بمنظور دخیل ساختن جامعه در امورات صحتی
- توسعه و اعمار شفاخانه ۱۰۲ بستر خیرخانه به کمک کشور ایتالیا، توسعه شفاخانه استقلال به کمک کشور ایتالیا، توسعه شفاخانه عاجل ابن سینا به کمک کشور کوریا، توسعه شفاخانه وزیر محمد اکبر خان بکمک مالی شرکت شاداب ظفر و انجمن دوستان افغان مقیم کشور سلواک، اعمار شفاخانه حوزوی کندز، شفاخانه ولایتی پکتیا، و شفاخانه خیر کوت، اعمار و فعال سازی شفاخانه ۱۰۰ بستر شیخ زاهد واقع شمال غرب میدان هوایی کابل به کمک کشور دوست امارات متحده عربی، اعمار شفاخانه ولایتی فاریاب، اعمار یکباب شفاخانه ۳۰ بستر قانس در ولایت بادغیس، اعمار شفاخانه ۵۰ بستر نسایی ولادی ولایت هلمند، اعمار سه مرکز صحتی اساسی برای کوچی ها در ولایت لوگر
- باز سازی بخش های مراقبت های جدی در شفاخانه عاجل ابن سینا، وزیر اکبرخان، شفاخانه صحت طفل، شفاخانه جمهوریت، شفاخانه حوزوی ننگرهار، شفاخانه ولایتی گردیز، شفاخانه حوزوی کندز و کندهار
- به تعداد ۱۵۹۷ بستر در شفاخانه های عمده ولایات کشور به اساس مصوبه شماره ۱۶ مورخ ۱۳۹۴/۵/۱۶ بررسی و مطابق به فیصله مصوبه شماره ۴ مورخ ۱۳۹۴/۳/۳۱ کابینه دولت افغانستان از بودجه دولت تأیید گردیده است که شامل افزایش ۶۰ بستر سرویس نسائی ولادی شفاخانه ولایتی فیض آباد، ۴۵ بستر در شفاخانه حوزوی ولایت پکتیا و ۱۵۰ بستر نسائی ولادی شفاخانه بی بی فاطمه الزهرا بصورت مستقل از بودجه دولت میباشد

- تهداب گذاری شفاخانه ۱۰۰۰ بستر حوزوی در ولایت ننگرهار، شفاخانه ولایتی پنجشیر، شفاخانه ولایتی جوزجان، شفاخانه ۲۰ بستر و شفاخانه فاطمه الزهرا در ولایات پروان، تهداب گزاری اعمار فابریکه محلولات زرقي، تهداب گزاری شفاخانه نسایی ولادی ۳۲۰ بستر با هزینه ۱۵ میلیون یورو در ولایت بلخ، تهداب گذاری سه اطاق بخش نوزادان در شفاخانه ولایتی پروان و مکتب قابلیت در ولایات ننگرهار و پکتیکا، تهداب گذاری کار بازسازی و احیاء ساختمان شفاخانه شهرک خواجه رواش.
- افتتاح و به بهره برداری سپردن شفاخانه تخصصی علی جناح در غرب کابل که به کمک کشور دوست پاکستان با هزینه ۲۴ میلیون دالر امریکایی اعمار گردیده است
- افتتاح و به بهره برداری سپردن شفاخانه ۵۰ بستر نسایی ولادی ولایت فاریاب
- افتتاح بخش پولی کلینیک و مرکز تشخیصیه شفاخانه صحت طفل اندراگاندی و تجهیز آن با وسایل طبی
- کمپلکس ۱۵۰ بستر تداوی معتادین مواد مخدر ولایت هلمند قرارداد و ساختمان آن عصری گردید
- ایجاد بخش اختصاصی تشخیص و معالجه سرطان ثدییه با ظرفیت ۲۵ بستر و مجهز در شفاخانه های جمهوریت و استقلال، ایجاد اولین مرکز رسیده گی به شکایات در مقر وزارت صحت عامه، ایجاد اداره تنظیم ملی دوا و محصولات صحتی به سطح کشور جهت مدیریت موثر تولید ادویه و محصولات صحتی و جلوگیری از قاچاق ادویه بی کیفیت، تاسیس خوابگاه و شفاخانه ۱۵۰۰ بستر تداوی معتادین در کابل، تاسیس مرکز اداره، کنترل و پاسخ دهی (Command and control center) در مقابل حوادث غیر مترقبه در مرکز وزارت صحت، بازسازی و ایجاد مراکز تداوی معتادین ولایات لوگر، پنجشیر، بادغیس، سرپل و میدان وردک به طور اساسی، ایجاد واحد عصری و مجهز مراقبت های جدی و ایجاد واحد سی تی اسکن در ولایت ننگرهار، ایجاد مراکز مدیریت عملیاتی ستراتیژیک برای محور پولیو در ولایت کابل، قندهار، هرات و ننگرهار جهت امهای مرض پولیو و تقویت سیستم معافیت دهی، ایجاد مراکز همودیا لیز در ولایات کندز، بلخ، هرات و ننگرهار - افتتاح و به بهره برداری سپردن مراکز همودیا لیز به شکل فوق العاده معیاری و عالی در شفاخانه جمهوریت به ظرفیت ۴۰ پایه ماشین همودیا لیز و در شفاخانه میرویس به ظرفیت ۴ پایه ماشین، ایجاد ارتقاء ۳۷۹ مراکز صحتی جدید
- بهره برداری بخش جدید عملیات خانه شفاخانه ملالی زیژنتون، بهره برداری ۵ پروژه صحتی در ولایت هرات شامل واحد مراقبت های جدی به ظرفیت ۱۲ بستریه ارزش ۶۰ میلیون افغانی از بودجه وزارت صحت عامه، بخش همودیا لیز یا تداوی امراض گرده به ارزش ۸.۵ میلیون افغانی از بودجه وزارت صحت عامه، پروژه واحد تصنیف میرضان فوری و واقعات کتلوی غیر مترقبه به ارزش ۴۰ هزار دالر امریکایی از بودجه سازمان صحتی جهان به ظرفیت ۳۰ بستر، بخش انتظار خانه زنانه و مردانه به ارزش ۹۴ هزار دالر امریکایی از بودجه دولت ترکیه و دستگاه تولید اکسیجن مرکزی شفاخانه حوزه وی. شفاخانه ۳۰ بستر زندان پلچرخ کابل و شفاخانه ۱۲۰ بستر ویژه زنان در ولایت پنجشیر، گشایش و بهره برداری بخش جراحی عاجل شفاخانه ولایتی کاپیسا.
- بهره برداری ۱۷ پروژه جدید صحتی در ولایت هرات شامل ایجاد یازده باب آشیانه صحتی، یک باب لابراتوار کنترل کیفیت دوا و محصولات صحتی، یک باب لابراتوار تجزیه و تحلیل کیفیت مواد غذایی، سه باب مرکز صحتی فرعی و یک باب شفاخانه بستر دار
- آغاز روند بیماری زردی نوع C برای نخستین بار در افغانستان، فعال نمودن لابراتوار حوزوی پکتیا غرض عرضه خدمات پیشرفته تشخیصیه
- اهدای ۲۷ پایه دستگاه جن اکسپرت (تشخیص دهنده مکروب توبرکلوز) به ارزش فی پایه ۶۵ هزار دالر امریکایی به همکاری اداره انگشافی ایالات متحده امریکا.
- معرفی پروسه پلانگذاری و گزارش دهی جامع به ریاست های صحت عامه ۳۴ ولایت
- دریافت بودجه برای تداوم فعالیت ۴۵ بستر شفاخانه حوزوی پکتیا، ایجاد شفاخانه ۶۰ بستر ولادی نسایی ولایت بدخشان، ارتقای شفاخانه ولایتی پکتیکا از ۷۰ به ۱۳۰ بستر، ارتقاء ۳۰ بستر به ۵۰ بستر شفاخانه ارگون ولایت پکتیکا، افزایش ۱۷۰ بستر در شفاخانه ولایتی غزنی، از دیاد ۲۰۰ بستر شفاخانه ولایتی فاریاب، ارتقای شفاخانه تخصصی ولایت خوست از ۵۰ بستر به ۱۰۰ بستر، ایجاد شفاخانه ۵۰ بستر صحت طفل و مادر در ولایت هلمند، ارتقای شفاخانه ولایتی با میان به حوزه وی و ارتقای شفاخانه ولایتی جوزجان از ۱۰۰ بستر به ۲۰۰ بستر تحت چتر اصلاحات و ریفرم شفاخانه بی

افغانستان: سیر تسهیلات صحی بر اساس تعداد و نوعیت
از سال 1383 الی 1396
(حوت 1396)

3. بهبود صحت عامه :

این بخش شامل ارتقای صحت، صحت و توانمندسازی جامعه، حفاظت صحت، طب وقایوی، جنسیت و خشونت بر اساس جنسیت، صحت باروری، مادران، نوزادان، کودکان و نوجوانان، امراض ساری، امراض غیر ساری، تغذیه، معیوبیت و توانبخشی فیزیکی، حوادث و جروحات، کاهش تقاضاً به مواد مخدر، صحت روانی، صحت محیطی، و آمادگی برای مقابله با حالات اضطراری و مدیریت بحران میباشد دست آورد های عمده این بخش عبارت اند از:

- امضاء پلان مشترک سه جانبه توسط اداره ملی حفاظت محیط زیست، شاروالی کابل و وزارت صحت عامه در قسمت عاری ساختن محیط از دود سگرت و منع خرید و فروش آن توسط اطفال
- ایجاد استیشن شماره ۱۲ در شفاخانه علی اباد، استیشن شماره ۱۳ در سرکوئل و استیشن شماره ۱۴ کابل امبولانس در کلنیک خواجه مسافر با یک یک عراده امبولانس و انکشاف سیستم امبولانس در شاهراه هاو شهرهای بزرگ
- معرفی واکسین جدید سینه و بغل و واکسین زرقي محو پولیو برای اطفال در افغانستان
- راه اندازی کمپاین جمع آوری محصولات مختلف دوائی (ادویه تقویه جنسی، ادویه چاق کننده، ادویه لاغر کننده و دیگر دواهای که به صحت انسان ضرر میرسانند) در تمام ولایات کشور
- ایجاد سیستم راپور دهی و امضاء موافقتنامه با انجمن شفاخانه های خصوصی افغانستان در مورد ارایه راپور منظم مطابق موافقتنامه از جانب سکتور شفاخانه های خصوصی به وزارت صحت عامه
- آغاز خدمات صحی در محابیس ۲۷ ولایت کشور
- تهیه پلان 5 ساله زیربنایی جهت اعمار، ترمیم و بازسازی تسهیلات صحی به سطح کشور
- انکشاف دادن پلان ستراتیژیک تکنالوژی معلوماتی برای وزارت صحت عامه و مربوطات آن و پلان ستراتیژیک برای وقایه از اعتیاد در بین گروه های معروض به خطر
- تشریک مساعی در جهت انکشاف دادن پلان عمل برای فعالیت های کمیسیون عالی مبارزه علیه جرایم اختطاف و قاچاق انسان
- راه اندازی مطالعه عادلانه بودن عرضه خدمات صحی و فعال بودن مراکز صحی در چهارده ولایت نا امن افغانستان
- آغاز تطبیق بودجه سازی ولایتی Provincial Budgeting جهت تثبیت نیازمندیهای ولایات کشور و ازدیاد دسترسی به خدمات با کیفیت صحی
- طی مراحل ایجاد نهاد اعتباردهی شفاخانه ها در صورت منظوری رهبری دولت و امکانات بودجه وی.

- تقویت مرکز رسیده گی به شکایات در وزارت صحت عامه جهت جلوگیری از فساد اداری و رسیده گی به مشکلات مردم
- تقویت اداره تنظیم ملی دوا و محصولات صحتی به سطح کشور جهت مدیریت موثر تولید ادویه و محصولات صحتی و جلوگیری از قاچاق ادویه بی کیفیت .
- ایجاد سیستم راپور دهی و امضاء موافقتنامه با انجمن شفاخانه های خصوصی افغانستان در مورد ارایه راپور منظم مطابق موافقتنامه از جانب سکتور شفاخانه های خصوصی به وزارت صحت عامه
- تکمیل پلان 5 ساله زیربنایی جهت اعمار، ترمیم و بازسازی تسهیلات صحتی به سطح کشور
- انکشاف دادن پلان عمل برای فعالیت های کمیسیون عالی مبارزه علیه جرایم اختطاف و قاچاق انسان
- توسعه پروژه (Health Response to GBV) در ۶ ولایت کشور که به وزارت صحت عامه این امکان رامیبخشد که خدمات بهتر صحتی را برای قربانیان خشونت عرضه بدارد که این پروژه مجموعاً در ۱۲ ولایت تطبیق میگردد.
- ارایه خدمات صحتی باکیفیت برای متضررین خشونت مبنی بر جندر در ۶ ولایت و افتتاح مراکز حمایت خانواده در ولایات (لغمان، کاپیسا، دایکندي، پنجشیر و جوزجان)
- تکمیل کار اعمار تریننگ سنتر طب عدلی
- راه اندازی کمپاین تطبیق واکسین بیماری سرخکان در سراسر کشور با همکاری اداره یونیسف و سازمان صحتی جهان
- سیستم معلومات صحتی وزارت صحت عامه مشمول تحقیق، نظارت، ارزیابی، مدیریت معلومات صحتی، سروپلانس و احصایه گیریها تقویت یافته و بطور موثر و واضح اداره میگردد. در ضمن ارتقای ظرفیت و کسب و تشریک تجارب نیز صورت میپذیرد.
- تدویر ششمین دور کنفرانس اعلام نتایج صحتی
- نهایی سازی گزارش دور چهارم حسابات ملی صحتی: مسوده گزارش دور چهارم حسابات ملی صحتی آماده و ارقام ابتدایی به مقام وزارت صحت عامه و دست اندکاران مربوط ارائه گردید.

4. منابع بشری :

منابع بشری در سکتور صحت یکی از عمده ترین ساحه استراتیژیک در این سکتور است که در این مورد روی پلانگذاری، تربیه، جذب، انکشاف، مدیریت و تمویل منابع بشری تمرکز داشته که این کار نتایج موثری را در بر داشته است. دست آورد های عمده این بخش قرار ذیل اند:

- آغاز روند بایومتریک و ثبت اطلاعات کارکنان در سیستم اطلاعات مدیریت منابع بشری (HRMIS) وزارت صحت عامه به همکاری کمیسیون اصلاحات اداری
- پلانگذاری و هماهنگی منابع بشری بادر نظر داشت جغرافیه و جندر و عرضه خدمات صحتی
- تدویر آموزش های تشدید طب عدلی برای ۳۸ تن از دوکتوران طب عدلی از ۳۳ ولایت کشور
- استخدام کارمندان عالی رتبه از طریق برنامه سی بی آر
- ایجاد ۱۱۸ مکاتب تربیه قابله های جامعه و ۳۵ مکاتب تربیه نرس های جامعه به سطح کشور
- استخدام کارمندان زن در سکتور صحت در سطح رهبری، استخدام پرسونل کمبود ۹ شفاخانه تحت ریفورم از طریق رقابت آزاد و استخدام ۱۰۴۳ بست های خالی در مرکز و استخدام ۸۹۸ بست های خالی ولایات
- مرور و تجدید استراتیژی منابع بشری برای صحت (HRH) و انطباق آن با استراتیژی ملی صحت
- ارزیابی اجراءات ۶۰۰۰ نفر کارکنان وزارت صحت عامه در مرکز
- تکمیل در حدود ۸۵ فیصد استخدام پرسونل مورد ضرورت اداره تنظیم ملی دوا و محصولات صحتی به سطح کشور
- به تعداد بیشتر از ۶۲۵ نفر در مرکز و ولایات از طریق رقابت آزاد و به تعداد بیشتر از ۳۸ نفر کارکنان در مرکز و ولایات از طریق برنامه CBR استخدام گردیده اند
- از سال ۲۵ تن از کارمندان لابراتوارهای مرکزی و لابراتوار های حوزوی برای تریننگ سه ماهه در بخشهای مختلفه لابراتواری به لابراتوار شفاخانه فرانسوی ها در کابل.
- بلند بردن ارتقای ظرفیت کارمندان صحتی: به حدود ۶۰۰ کارمند صحتی (داکتر، نرس و قابله) راجع به پروسیجر معیاری رسیده گی سکتور صحت به متضررین خشونت مبتنی بر جندر و جمع آوری ارقام خشونت مبتنی بر جندر آموزش دیده اند.
- تدویر چهار ورکشاپ ربعوار پروتوکل تداوی متضررین خشونت مبتنی بر جندر: که در نتیجه آن به تعداد ۱۵۰۰ کارمند صحتی راجع به پروتوکل تداوی متضررین خشونت مبتنی بر جندر آموزش دیده اند.

- آموزش پرسونل ۵ شفاخانه های مرکز کابل در بخش عرضه خدمات همدیالیز به مریضان عدم کفایه کلیوی.

چالش های عمده در سکتور صحت

۱. موانع قانونی در تمویل خدمات در شفاخانه ها

باوجود دست آورد های خیلی ها مهم در سکتور صحت افغانستان در بیشتر از یک دهه اخیر، هنوز مشکلات خیلی ها جدی وجود دارند، که عرضه خدمات صحتی را درین کشور بصورت کل و عرضه خدمات شفا خانه بی بصورت خاص متأثر می سازد. تجارب جهانی نشان می دهد که عرضه خدمات صحتی شفا خانه بی بدون تولید منابع داخلی شفا خانه ها ممکن نیست و ماده پنجاه و دوم قانون اساسی جمهوری افغانستان در این راستا به تفسیر و تحلیل بیشتر ضرورت دارد. بناء بهبود کیفیت عرضه خدمات شفاخانه بی بدون داشتن منابع کافی و مستمر ممکن نیست. اخیرا وزارت صحت عامه در هماهنگی نزدیک با وزارت محترم عدلیه ماده دوم قانون صحت را تعدیل نمود تا زمینه اخذ فیس را در برابر عرضه خدمات صحتی ثانوی و ثالثی فراهم نماید. مسوده این تعدیل جهت منظوری به شورای محترم وزیران فرستاده شده است.

۲. کمبود منابع مالی و سهم ناچیز مالی حکومت در سکتور صحت

سازمان صحتی جهان سفارش می نماید که پانزده فیصد بودجه حکومت ها در کشور های رو به انکشاف باید به سکتور صحت و عرضه خدمات صحتی اختصاص داده شود، این در حالیست که حکومت افغانستان تا هنوز تنها چهار در صد بودجه سالانه خویش را به این سکتور تخصیص داده است که خیلی ها ناچیز است. باید صادقانه اعتراف کرد که با این تخصیص نمی توان کیفیت خدمات شفاخانه بی را در کشور که از جمله خدمات صحتی قیمتی محسوب می شود، بهبود بخشید که نیاز به ازدیاد منابع مالی حکومت در بین راستا دیده می شود. این در حالیست که با پیشرفت تکنالوژی و ساینس ارایه خدمات صحتی پیشرفته روز به روز بلند می رود که هزینه بیشتر را میطلبد. وزارت صحت عامه همواره موضوع را با جانب وزارت محترم مالیه مطرح نموده و خواهان تخصیص بیشتر از عواید دولت برای سکتور صحت گردیده است. نقش شورای محترم ملی بحیث مرجع منظور کننده بودجه دولت در این راستا کلیدی و با ارزش میباشد.

۳. کمبود کارمندان مسلکی

کمبود کارمندان صحتی تخصصی در بخش های مدیریت شفاخانه ها و عرضه خدمات تخصصی صحتی یکی از چالش های جدی دیگر است که در فرا راه بهبود کیفیت عرضه خدمات صحتی در شفاخانه قرار دارد. تجربه جهانی نشان می دهد که مدیریت شفاخانه از جمله معلق ترین مدیریت واحد صحتی است و کارمندان اداری شفا خانه ها باید از توانایی های مدیریتی منحصر به مهارت های مدیریت شفا خانه ها برخوردار باشند تا این نهاد صحتی را بدرستی اداره نمایند، و هم در بخش های تخصصی شفاخانه ها باید ماهرین تحصیل یافته داشته باشیم تا عرضه خدمات صحتی تخصصی را ارایه نمایند. در طی دو سال گذشته یکعده کارمندان مشخصا در حوزه مدیریت و رهبری شفاخانه ها آموزش داده شده اند. توزیع عادلانه کارمندان صحتی مسلکی در نقاط دور دست و روستایی افغانستان به دلایل محیطی و امنیتی پر چالش بوده است. بدون شک، بهبود وضعیت امنیتی و شرایط زندگی در تشویق و استخدام کارمندان صحتی در ولایات تأثیر گذار خواهد بود.

۴. پایین بودن معاشات کارمندان

معاشات پایین کارمندان شفاخانه ها یکی از عوامل دیگر است که کیفیت خدمات شفاخانه هارا متأثر می سازد. معاش موجوده کارمندان شفاخانه ها در حدی است که ضرورت های اولیه زندگی آنها را مرفوع نمی نماید و کارمندان مسلکی و غیر مسلکی شفاخانه ها در پهلوی کار های شفاخانه ها مصروف کارهای شخصی نیز می باشند تا ضرورت های اولیه خویش را فراهم نمایند، که کیفیت عرضه خدمات صحتی را در شفا خانه به چالش می کشد و تعهد کارمندان در مورد حسابدگی را کاهش می دهد. وزارت صحت عامه سال گذشته طرح مشخص را در مورد ازدیاد امتیازات کارمندان صحتی به شورای محترم وزیران ارایه کرد که در راستای فیصله شورای وزیران، وزارت صحت عامه با وزارت مالیه و کمیسیون اصلاحات اداری کار نموده و نتیجه تقریباً نهایی گردیده است.